

**Eelnou kooskolastamise kagu esitatud mdrkuste ja ettepanekutega arvestamise tabel
veterinaarseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnou
seletuskirja juurde**

Ettepaneku tegija	I kooskolastusring Mdrkused ja ettepanekud	Arvestame / ei arvesta / selgitus
<p>Eesti Maaulikool (Esimene kooskolastusring 6.02.2025-28.02.2025. EISi toimiku number: 25-0933)</p>	<p>Eesti Maaulikooli veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituut teeb Veterinaarseaduse muutmise eelnouusse parandusettepaneku jatta valja § 15 loige 3 tookogemuse ja labitud taiendusoppe arvestuse, kuna need ei ole moedetavad ega hinnatavad naitajad.</p> <p>Loige 3 uus sonastus: Eesti Maaulikool annab hinnangu selle kohta, kas kutsetegevuse loa taotleja labitud oppekava vastab Eesti asjakohasele oppekavale, ning teeb vajaduse korral ettepaneku taiendusoppe kohta, 40 toopaeva jooksul kaesoleva paragrahvi loikes 1 viidatud dokumentide ja andmete saamisest arvates.</p>	<p>Selgitame Seda muudatust ei ole VTK-ga eelnou ettevalmistamise kagu kasitletud, mistottu see vajab taiendavat analuusi. Veterinaarseaduse kohaselt esitab kutsetegevuse loa taotleja, kes on omandanud veterinaararsti kvalifikatsiooni muus liikmesriigis kui Eestis, Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis voi Sveitsis, Pllumajandus- ja Toiduametile taotluse, elulookirjelduse, kontaktandmed, andmed eelmise tookoha asukoha riigi kohta ning kutsealase tookagu kirjelduse, veterinaararsti kvalifikatsiooni toendava dokumendi koopia ja erialast taiendamist toendava dokumendi koopia ning ka veterinaararsti kvalifikatsiooni toendava dokumendi valjastanud oppeasutuse loomaarstioppe oppekava. Seega esitatakse vajalik teave taotleja tookogemuse ja labitud taiendusoppe kohta ning esitatud teavet on voimalik taotleja kvalifikatsiooni hindamisel arvestada, kui selleks on vajadus. Taotleja tookogemuse arvestamise pohimotte naeb ette Euroopa Parlamendi ja noukogu direktiiv 2005/36/EU kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta (ELT L 255, 30.09.2005, lk 22-142).</p> <p>Esmasel hinnangul ei ole tegemist selliste sattetega, mis takistaksid Eesti asjakohasele oppekavale vastavuse kohta hinnangu andmist ja taiendusoppe kohta ettepaneku tegemist.</p> <p>Ettepanekut ei lahendata praeguse eelnou menetluse raames.</p>
	<p>Teeme ka ettepaneku korrigeerida § 15 loige 5 ... lahtudes eesti keele oskuse nouetest ja vajadusest ning asendada valjend „vastavalt oppekorraldusele“ valjendiga „vastavalt oppekorralduseeskirjale“.</p> <p>Loige 5 uus sonastus: Kui Eesti Maaulikooli antud hinnangu alusel erineb kutsetegevuse loa taotleja labitud oppekava oluliselt Eesti loomaarstioppe oppekavast ja taotleja peab labima asjakohase taiendusoppe, on tal voimalik teha hinnangu saamisele jargneva 60</p>	<p>Selgitame Seda muudatust ei ole VTK-s ega ka eelnou ettevalmistamise kagu kasitletud ja seega vajab see taiendavat oiguslikku ja sisulist analuusi. Teenuse osutamisel on veterinaararstil keeleseadusest tulenevalt kohustus osata eesti keelt C1 tasemel, kuid kutsetegevuse ja labitud oppekava vastavuse hindamisel puudub kohustus hinnata keeleoskust. Taotleja vajab hinnangut eelkoige oma kutse-, eri- ja ametiteadmiste ning oskuste ja vilumuste kohta, mitte riigikeele</p>

	<p>tööpäeva jooksul Eesti Maaülikooli koostatud ja korraldatud eestikeelne sobivustest või läbida vajalikus mahus loomaarstiõppe õppekava tingimustele vastav eestikeelne täiendusõpe koos lõpuhindamisega Eesti Maaülikoolis tasulise õppe raames vastavalt õppekorralduseeskirjale. Sobivustestiga kontrollitakse ja hinnatakse kutsetegevuse loa taotleja kutse-, eri- ja ametiteadmisi ning oskusi ja vilumust.</p>	<p>tundmisele. Eesti keele oskuse nõude lisamine sätetesse olukorras, kus veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituut pakub inglisekeelset õpet, ei ole põhjendatud ja on taotlejale kitsendav. Esmasel hinnangul ei ole tegemist sätetega, mis takistavad sisuliselt sobivustesti või täiendusõppe korraldamist. Ettepanekut ei lahendata praeguse eelnõu menetluse raames.</p>
<p>Eesti Loomaarstide Koda</p> <p>(Esimene kooskõlastusring 6.02.2025-28.02.2025. EISi toimiku number: 25-0933)</p>	<p>Eesti Loomaarstide Koja ettepanek Maaeluministri määruse nr 58, vastu võetud 18.11.2021 „Volitatud veterinaararsti volitusega seotud veterinaarjärelevalve toimingute tegemise eest makstava tasu määrad ja tasu maksmise kord ning volitatud veterinaararsti sõidukulude katteks makstava hüvitise määr sõidukilomeetri kohta“ ja Veterinaarseaduse muutmiseks. Antud määruses toodud hinnad on ajale jalgu jäänud. Hetkel osutavad veel alles jäänud volitatud veterinaararstid teenust missioonitundest. Teeme ettepaneku tunnistada kehtetuks nimetatud määruse § 3 Volitatud veterinaararsti sõidukulude katteks makstava hüvitise määr sõidukilomeetri kohta. (1) Volitatud veterinaararst võib volitusega seotud veterinaarjärelevalve toimingute tegemisel isikliku sõiduki kasutamise korral nõuda isikult, kelle suhtes veterinaarjärelevalve toimingute tehakse, veterinaarseaduse § 84 lõikes 4 nimetatud sõidukulude katteks hüvitist sõidukilomeetri kohta 0,4 eurot, millele juhul, kui volitatud veterinaararst on käibemaksukohustuslane, lisandub käibemaks. (2) Lõiget 1 ei kohaldata § 2 lõike 1 punktis 3 ja lõike 3 punktis 5 nimetatud toimingute tegemise korral, mille puhul sõidukulude hüvitis on arvestatud tasu määra sisse.</p> <p>Antud § asemel pakume võrdsuspriinti arvestades „visiiditasu“, mis on kõigile tootjatele ühtne. Hetkel on veterinaararsti elukohale lähemal asuvad tootjad paremas seisus kui kaugemal elavad ja maksavad vähem kui need, kes juhtumisi asuvad kaugemal. Teeme ettepaneku määrata ühekordse visiidi tasuks 60€.</p>	<p>Selgitame</p> <p>Ettepanekut ei lahendata praeguse eelnõu menetluse raames ning ettepanek võetakse võimalusel arvesse edasise õigusloome käigus.</p> <p>Sobiva lahenduse leidmiseks on vajalik koostada täiendatavalt nii õiguslik kui ka majanduslik analüüs ja leida lisarahastus muude määrade tõusuks. Hetke kärpesituatsioonis lisaressursside leidmine pole tõenäoline.</p>
	<p>Näeme vajadust muuta Veterinaarseadust ja teeme ettepaneku muuta kehtetuks selle § 84 lõiked 4, 5 ja 6 ning uued lõiked 7 ning 8 sisustada järgmiselt: (7) Volitatud veterinaararsti volitusega seotud veterinaarjärelevalve toimingute tegemiseks</p>	<p>Selgitame</p> <p>Seotud eelneva ettepaneku kohta antud selgitusega. Ettepanekut ei lahendata praeguse eelnõu menetluse raames ning ettepanek võetakse võimalusel arvesse edasise õigusloome käigus. Sobiva</p>

	<p>vajalikke kohaleja tagasisõidu kulud (edaspidi volitatud veterinaararsti sõidukulud) katab ühekordse visiiditasuga isik, kelle suhtes veterinaarjärelevalve toiming tehakse. (8) Volitatud veterinaararsti sõidukulude katteks makstava ühekordse visiidi tasu määra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega. Kõikidele hindadele lisandub käibemaks. Teenuse hindade muutmisel aluseks võetud inflatsioon aastatel 2022-2024, ennustatav inflatsioon aastaks 2025 ja erinevate teenuste raskusaste.</p>	<p>lahenduse leidmiseks on vajalik koostada nii õiguslik kui ka majanduslik analüüs ja arvestada ka muude ettepanekute koosmõju. Seaduseelnõu väljatöötamise vajaduse kooskõlastamiseks peab eelnõu ettevalmistaja koostama väljatöötamiskavatsuse.</p>
<p>Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda</p> <p>(Esimene kooskõlastusring 6.02.2025-28.02.2025. EISi toimiku number: 25-0933)</p>	<p>EL-i määruse 854/2004 artikkel 5 sätestab kohustused tapaeelsele ja tapajärgsele kontrollile, mida peab läbi viima riiklik veterinaararst, keda võib abistada riikliku veterinaararsti abi või tapamaja personal. Nimetatud EL-i määruses on riiklik veterinaararst määratletud kui veterinaararst, kes on pädev tegutsema riikliku veterinaararstina ja kes on pädeva asutuse poolt määratud. Veterinaarseadus on sätestatud nõuded veterinaararstile, kuid ei täpsusta, kes on riiklik veterinaararst. Siiani on riiklikus veterinaararstiks loetud vaid PTA teenistuses olevat veterinaararsti. PTA kliendinõukoja koosolekutel on PTA juhtkond korduvalt väljendanud muret veterinaararstide puudusest just tapaeelse ja tapajärgsete kontrollide teostamisel. Töö olemus ei kutsu veterinaararste sellisele tööle, mistõttu töötav kaader on kas juba pensionieas või kohe pensionini jõudev. Samas on väiketapamajad aastaid kurtnud olukorra üle, kus mõnes tapamajas saab tapaprotsessi teostada vaid ettemääratud ajal üks kord nädalas või kaks korda kuus, sest riiklikke veterinaare ei ole piisavalt. Selline olukord, kus väiketootja peab oma tööde planeerimisel arvestama PTA teenistujast veterinaararsti ajagraafikuga, on kaotanud väiketapamajade teenuses paindlikkuse ning võimaluse igal ajal pakkuda kliendile värsket liha. Arvestades veterinaararstide nappust ja PTA eelarve kärpeid teeme ettepaneku täiendada veterinaarseadust selliselt, mis võimaldab laiendada veterinaararstide pädevust tapakontrolli teostamisel ning võimaldab riiklike veterinaararstidena töötada ka erapraksises tegutsevaid veterinaararste, tingimusel et nad on PTA poolt saanud vastava õiguse.</p>	<p>Selgitame</p> <p>Ettepanekut ei lahendata praeguse eelnõu menetluse raames ning ettepanek võetakse arvesse edasise õigusloome käigus. Parimate lahenduste leidmiseks on vajalik koostada täiendav mõjuanalüüs ja seaduseelnõu väljatöötamise vajaduse kooskõlastamiseks peab eelnõu ettevalmistaja koostama väljatöötamiskavatsuse.</p>
	<p>EPKK erinevatel loomapõhistel koosolekutel on tõstatatud küsimus Eestisse toimetatud loomade karantiinikohustuse vajadusest.</p>	<p>Ei arvesta</p> <p>Loomatervise määrus (EL) 2016/429 art 10 ütleb, et ettevõtjad vastutavad nende vastutusel olevate peetavate loomade eest</p>

	<p>Karantiinis hoidmine on soovitatav, loomapidaja peaks olema teadlik riskidest ja hoidma sissetoodavaid loomi põhikarjast teatud ajaperioodi eraldi, kuid vastavasisulist kohustust sätestatuna ei ole. Haiguste tuvastamise ja leviku piiramise meetmena on karantiini nõue sissetoodavatele loomadele üks tõhusamaid meetmeid. Seakasvatuse ümarlaual osalenud seakasvatajad arvasid, et kohustus peaks olema seadusest tulenev. Sama teema on tõstunud ka teiste põllumajandusloomade puhul ning välja on pakutud ka muid lahendusi. Siinkohal teeme ettepaneku kaaluda võimalusi kehtestada karja sissetoodavatele põllumajandusloomadele karantiinikohustus vähemalt 30 päeva, kas veterinaarseaduses või lisada nõue ühe tingimusena bioohutuskavadesse, või kaaluda mõnda muud alternatiivi, mis täidaks karantiinikohustuse seadustamisega samaväärset nõuet.</p>	<p>ja võtavad vajaduse korral nende vastutusel olevate peetavate loomade suhtes bioturvameetmeid. Vajadusel rakendab ettevõtja äsja sisse toodud või haigete loomade karantiini, isoleerimist või eraldamist.</p> <p>Bioturvakava koostab oma farmi kohta <u>ettevõtja ise</u>, arvestades riske ja karja suurust, peetavat loomaliiki jne, ja taudiohu vältimise seisukohast peaks seal kindlasti olema sees sissetoodavate loomade paigutamine karantiini/isolatsiooni.</p> <p>Kuna karantiini kehtestamise üldsätted on loomatervise määrukses olemas, siis ei ole vaja neid enam VS-s üle korrata.</p>
	<p>Veterinaarseaduse üks oluline osa on loomataudi ennetamise ja tõrje üldpõhimõtete sätestamine. ÜPP Strateegiakavas on sätestatud sekkumisena loomataudide kontrolliprogrammide alase koostöö toetus. Sekkumise eesmärk on motiveerida koostööd põllumajandustootjate ja neid ühendavate tulundusühistute vahel eesmärgiga töötada välja majandusliku mõjuga loomataudide, nagu infektsioosne rinotrahheiit (IRT) ja veiste viirusdiarröa (VVD), kontrolli- ja likvideerimisprogrammid. Vastavasisuline regionaalministri määrus „Perioodi 2023–2027 loomatauditõrje programmi rakendamise toetus“ on kehtestatud 2023.a. EPKK on korduvalt pööranud tähelepanu, et on vajalik välja töötada taolisi programme ka teistele loomaliikidele järgmiste haiguste leviku ennetamiseks ja tõrjeks:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veised, nii piima- kui lihaveised – lisaks rinotrahheidile ja viirusdiarröale ka paratuberkuloos, mükoplasmooos ja Bluetongue; • Sigade ja broilerite puhul salmonelloos; • Lammaste puhul Maedi-Visna, Skreipi ja Brucella ovis; <p>Kitsede puhul CAE.</p>	<p>Ei arvesta</p> <p>Antud teema ei ole seotud VS-i muutmisega. ÜPP rakendamise alused ja kord on sätestatud ELÜPS-is (Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadus). ÜPP strateegiakavaga pannakse paika sekkumiste kava, eesmärgid, rakendamise nõuded jne.</p>
<p>Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda</p>	<p>1) Riiklike veterinaararstide pädevuse laiendamine</p>	<p>Ei arvesta. Selgitame</p> <p>Esitasite uuesti ettepaneku, mis käsitleb erapraksises tegutsevate veterinaararstide võimalust töötada nn riiklike</p>

<p>(Teine kooskõlastusring 26.08.2025-16.09.2025, EISi toimiku number: 25-0933)</p>	<p>EPKK ettepanek: täiendada veterinaarseadust sellisel, et riiklike veterinaararstidena saaksid töötada ka erapraksises tegutsevad veterinaararstid, tingimusel et nad on PTA poolt saanud vastava õiguse.</p> <p>EPKK täiendavad põhjendused ja selgitused esitatud ettepanekule Riikliku veterinaararsti pädevuse laiendamise vajadus tuleneb:</p> <ul style="list-style-type: none"> Eestis on pikaajaliselt probleemiks riiklike veterinaararstide nappus, eriti tapaeelse ja -järgse kontrolli teostamisel. PTA on korduvalt juhtinud tähelepanu, et töökohtade spetsiifika ei soodusta uute arstide värbamist riiklikusse süsteemi ning suurem osa praegusest kaadrist on pensioniealine või peatselt pensioniseerumas. Väiketapamajade töö on muutunud ebastabiilseks – riiklike veterinaararstide nappus on toonud kaasa olukorra, kus väiketapamajades saab looma realiseerida vaid kord nädalas või isegi harvem. See tähendab, et tootjad peavad oma tööplaanid kohandama Põllumajandus- ja Toiduamet (PTA) ajagraafikuga, mis vähendab nende paindlikkust ja võtab võimaluse pakkuda kliendile värsket liha igal ajal. Kui pädevust ei laiendata, suureneb oht, et väiketootjate tegevus seiskub. See omakorda kahjustaks Eesti toidutootmise mitmekesisust ja kohalike ettevõtjate konkurentsivõimet. <p>/.../</p> <p>Seega on sektori vajadus järjepidevalt ja korduvalt esile toodud viimase viie aasta jooksul ning see on ära märgitud ka käesoleva seaduseelnõu kavandi koostamisel. Seeõttu jääb arusaamatuks ettepaneku tagasilükkamise põhjendusena viide vajadusele mõju täiendavale analüüsile, samas kui 2021.a veterinaarseaduse välja töötamisel mõjude hindamist isegi minimaalsel kujul ei teostatud.</p> <p>/.../</p> <p>Ministeerium on seni põhjendanud EPKK ettepaneku tagasilükkamist ka vajadusega koostada uus väljatöötamiskavatus. Tahame rõhutada, et tegemist ei ole uue</p>	<p>veterinaararstidena ehk veterinaarjärelevalveametnikena tingimusel et nad on PTA poolt saanud vastava õiguse. Samasisulise ettepaneku tegite veterinaarseaduse muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu menetlemise käigus 28. veebruaril 2025. a. Töite välja, et 2019. a seadusemuudatusega kaotati ära võimalus erapraksises töötaval veterinaaril teostada tapaeelset ja -järgset kontrolli; see õigus jäi vaid VTA (nüüdne PTA) palgal töötavatele veterinaarjärelevalveametnikest veterinaaridele.</p> <p>Rõhutate, et Teie esitatud ettepaneku puhul ei ole tegemist uue lahendusega, vaid juba varem praktikas toimunud süsteemiga, mis kuni 2019. a oli lubatud seadusandlikul tasandil ning mis siiani on lubatud EL-i määruse 854/2004 kontekstis.</p> <p>Toote õigesti välja, et Eesti peab lähtuma oma tegevuses Euroopa Liidu õigusaktidega sätestatud piiridest. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 854/2004 tunnistati kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/625¹. 14. detsembrist 2019. a. Euroopa Liidu kehtivad õigusaktid, mis käsitlevad tapaeelset ja -järgset kontrolli on järgmised: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/625, komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2019/624² ja komisjoni rakendusmäärus (EL) 2019/627³. Kehtivaid Euroopa Liidu õigusakte järgides on koostatud nii veterinaarseadus kui ka selle muudatused. Ministeerium on selgitanud (14.09.2020 kiri nr 1.4-1/502-3)⁴, et veterinaarjärelevalve ja veterinaarkontrolli valdkond on reguleeritud Euroopa Liidu otskohalduvate määrustega (EL) 2017/625, 2019/624 jt ning riigisiseste asjakohaste õigusaktide nõuetega, et veterinaarjärelevalvet ja veterinaarkontrolli võib teha VTA veterinaarjärelevalveametnik ning VTA-l on õigus kasutada veterinaarjärelevalve ja veterinaarkontrolli toimingute läbiviimisel abilist Euroopa Liidu õigusaktis ettenähtud juhul. Samas on lisatud, et VTA-l on võimalik teatud veterinaarjärelevalve toimingute tegemist delegeerida halduslepinguga volitatud veterinaararstile,</p>
---	---	--

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A02017R0625-20250105&qid=1758100566392#:~:text=Artikkel%C2%A0146,14.%C2%A0detsembrist%202019.>

² [EUR-Lex - 02019R0624-20221208 - ET - EUR-Lex](#)

³ [EUR-Lex - 02019R0627-20230109 - ET - EUR-Lex](#)

⁴ [View public dynamical object](#)

	<p>lahendusega, vaid juba varem praktikas toimunud süsteemiga, mis kuni 2019.a oli lubatud seadusandlikul tasandil ning mis siiani on lubatud EL-i määruse 854/2004 kontekstis. Seejuures tuleks ministriumil vastata ka küsimusele - kumb õigusakt on olemuselt ülimuslik, kas kontrollimääruse definitsioon või meie veterinaarseadusega kehestatd kitsendus?</p>	<p>kuid siiski halduslepingu sõlminud veterinaararstile ei delegeerita ülesandeid, mille täitmisel on vajalik kontrollida, kas ettevõtjad täidavad EL-i toidutarneahela õigusaktides sätestatud nõudeid. Oleme nõus, et veterinaararstide, sealhulgas PTA-s veterinaarjärelevalvet tegevate veterinaararsti haridusega veterinaarjärelevalveametnike, nappuse küsimuse lahendamine on oluline valdkonna ettevõtjate tegevuseks. Samas tuleb arvestada, et veterinaarjärelevalve teostamise puhul on tegemist riikliku järelevalve teostamisega. Tegemist on avaliku ülesandega, mis on osa riigi tuumikfunktsioonidest. Tulenevalt põhiseaduse § 3 lõikest 1 on riigil kohustus täita olulisem osa riigivõimust ise ning mitte seda delegeerida kolmandatele isikutele. Riikliku järelevalve teostamine on avaliku võimu teostamine, mis eeldab täidesaatva (riigi-)võimu volitusi. Kuigi ainuõiget määratlust riigi tuumikfunktsioonidele ehk ülesannetele, mille avalikust sektorist välja delegeerimine oleks keelatud, ei eksisteeri, siis joonistuvad välja teatud üldpõhimõtted, mille abil on võimalik nn riigi tuumikfunktsiooni olemust määratleda ehk siis tuletada need ülesanded, mille riigist välja delegeerimine ei ole seaduse mõtte kohaselt võimalik. Võimuhaldusülesanded (võimuvolituse rakendamine, siduvate otsuste tegemine kolmandate isikute suhtes) on üldjuhul riigi funktsioon⁵. Kirjas eespool viidatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/625 artikli 18 lõige 2 võimaldab tõepoolest teatud tapaeelse ja tapajärgse kontrolli ning tapamajades, lihalõikusettevõtetes ja ulukiliha käitlemisettevõtetes tehtava muu ametliku kontrolli puhul veterinaarjärelevalveametnikku abistada vastava väljaõppe saanud veterinaarjärelevalveametniku abidel, samuti teha teatud kontrolli veterinaarjärelevalve-ametniku järelevalve all või, kui kasutusele on võetud piisavad tagatised, tema vastutusel, muudel isikutel. Sellega kooskõlas on veterinaarseaduse § 73 lõike 3 kohaselt PTA-l Euroopa Liidu õigusaktis ettenähtud juhul õigus kasutada veterinaarjärelevalve teostamisel ja veterinaarkontrolli toimingute tegemisel</p>
--	---	--

⁵ Käesolevas lõigus on kasutatud Rahandusministeeriumi analüüsi „Valitsussektori asutuste juriidiliste vormide ja ülesannete analüüsimetoodika“ (lk 9). Kättesaadav veebis:

[2016_valitsussektori_asutuste_juriidiliste_vormide_ja_ulesannete_analuusimetoodika.pdf](#)

		<p>veterinaarjärelevalveametniku abilist. Ametliku kontrolliga seotud teatavate ülesannete delegeerimine pädeva asutuse poolt muudele isikutele saab toimuda Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/625 artiklites 28–33 sätestatud alustel ja korras. Seejuures ei saa aga kõrvale jätta ka Eesti õigusakte ja neis sisalduvaid õiguse põhimõtteid, mida käsitlesime kirjas eespool.</p> <p>Selleks, et leida Eesti õigusaktide ja neis sisalduvate õiguse põhimõtetega kooskõlas olevaid veterinaarjärelevalve ümberkorraldamise võimalusi, sh võimalust delegeerida teatud praegu veterinaarjärelevalve osaks olevaid ülesandeid teistele isikutele kui veterinaarjärelevalveametnik, ongi vajalik võimalike ja parimate lahenduste leidmiseks koostada täiendav analüüs ja mõjuanalüüs. Võimalike muudatuste tulemusena peab olema endiselt tagatud veterinaarjärelevalve kvaliteet, sõltumatus ja erapooletus, et seeläbi jätkuvalt tagada toiduohutust valdkondades, kus on eelduseks veterinaarhariduse olemasolu. Muuhulgas peab mõjuanalüüs sisaldama ka võimalike muudatustega seonduvate kulude kaardistust, sest kõnealuse delegeerimise puhul on tegemist riigi poolt tellitava tööga, millega kaasneb riigile täiendav kulu. Samuti tuleb analüüsida nende kulude võimalikke katteallikaid, arvestades, et seda tegevust tuleks rahastada PTA eelarvest ning nn külmutatud riigieelarve tingimustes ei saa muudatused kaasa tuua riigieelarve kulude suurenemist.</p>
	<p>2) Kohustuslik karantiin sissetoodavatele põllumajandusloomadele</p> <p>EPKK ettepanek: kaaluda võimalusi kehtestada Eestisse sissetoodavatele põllumajandusloomadele vähemalt 30-päevane karantiin – kas veterinaarseaduses või bioohutuskavade osana, või mõne muu samaväärse lahendusena.</p> <p>Oma vastuses viitasite loomatervise määruse (EL) 2016/429 artiklile 10 mis sõnastab, et ettevõtjad vastutavad nende vastutusel olevate peetavate loomade eest ja võtavad vajaduse korral nende vastutusel olevate peetavate loomade suhtes bioturvameetmeid. Vajadusel rakendab ettevõtja äsja sisse toodud või haigete loomade karantiini, isoleerimist</p>	<p>Ei arvesta</p> <p>Karantiini reguleerib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/429 artikkel 10, milles on sätestatud loomade pidamisega tegelevate ettevõtjate loomatervisealase vastutusega ja bioturvalisuse tagamisega seotud kohustused. Üheks neist on ka äsja sisse toodud loomade karantiin. Seega on karantiini kehtestamine reguleeritud Euroopa Liidu otsekohaldava õigusaktiga. See tähendab, et ettevõtjale on karantiini rakendamise kohustus juba pandud kõnealuse määruse sättega. Liikmesriigile ei ole karantiini rakendamise osas kohustusi pandud ega kaalutlusruumi jäetud. Komisjoni teatis „Parem õigusloome paremate tulemuste saavutamiseks – ELi tegevuskava“ kohaselt (p 3.3), kui liikmesriigid rakendavad liidu õigusakte riiklikul tasandil, lähevad nad</p>

	<p>või eraldamist. Bioturvakava koostab oma farmi kohta ettevõtja ise, arvestades riske ja karja suurust, peetavat loomaliiki jne, ja taudiohu vältimise seisukohast peaks seal kindlasti olema sees sissetoodavate loomade paigutamine karantiini/isolatsiooni.</p> <p>Saame nõustuda, et eelkõige loomakasvataja ise peab vastutama oma loomade heaolu ja tervise eest ning viima ellu kõik vajalikud tegevused, arvestades kõiki riske olenevalt oma karja suurusest ja peetavatest loomaliikidest. Kui käesolev eelnõu esmakordselt selle aasta veebruaril kooskõlastamisringile saadeti, oli sektor ja ametkond taudide ohust küll teadlikud, kuid taudi leviku ohjeldamisest tingitud tõsidust ei osatud sel hetkel veel täie tõsisusega hinnata. Tänapäevases olukorras saame tõdeda, et sigade Aafrika katk (SAK) ja teiste ohtlike loomataudide levik toob kaasa märkimisväärsed majanduslikud kahjud, ohustab Eesti loomakasvatuse mainet ja vähendab olulisel määral meie lihatoodete isevarustuse taset. Seetõttu omab karantiinikohustuse kehtestamine olulist tähtsust.</p>	<p>Euroopa Liidu õigusaktides rangelt nõutavast sageli kaugemale (ülereguleerimine), sellest võib olla küll olla rohkem kasu, aga samas võivad need tarbetult suurendada äriühingute ja ametiasutuste kulusid, mida sageli ekslikult seostatakse Euroopa Liidu õigusaktiga. Sellest tulenevalt kutsub Komisjon samas Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles: kutsuma liikmesriike üles hoiduma Euroopa Liidu eeskirjade siseriiklikku õigusesse ülevõtmisel <u>põhjendamatust ülereguleerimisest</u>, sest ehkki see võib aidata saavutada õigusakti eesmärgi kohalikes tingimustes või tuua rohkem kasu, võib see põhjustada lisakoormust ja liikmesriike tuleks kutsuda selgitama ülereguleerimise korral selle põhjusi.</p> <p>Jääme oma seisukoha juurde, et vajaduse karja juurdetoodavate loomade teatud aja jooksul muudest loomadest eraldi pidamiseks otsustab loomapidaja lähtuvalt epizootoloogilisest olukorrast ning loomade liigi, päritolu ja liikumisega seotud riskidest. Teisest karjast toodavad loomad on kõrgema riski allikad mitte ainult loomataudide kontekstis, vaid võivad levitada ka nn. farmihaigusi, mis vähendavad toodangut ja suurendavad ravimite kasutamist ehk mõjutavad negatiivselt ettevõtja majanduslikke huve. Nõustume, et riskide maandamine peab kindlasti olema bioturvalisuse kava osana läbi mõeldud ja kavasse lisatud, kuid loomade pidamisega seotud tegevused on eelkõige loomapidaja vastutus. Ka Teie nõustute, et eelkõige loomapidaja ise peab vastutama oma loomade tervise eest. Teie ettepaneku arvestamine tähendaks Euroopa Liidu õiguses sätestatud nõuetest rangema nõude kehtestamist (inglise keeles nn <i>goldplating</i>). Nagu eespool välja toodud, võib seda teha üksnes põhjendatud juhtudel, selgitades selle põhjusi.</p> <p>EL loomatervise määruse (2016/429) artikli 11 kohaselt peavad loomapidajal ja ka muul farmis tegutseval isikul, sõltuvalt nende vastutusel olevate peetavate loomade liigist või toodete kategooriast ning nende loomade või toodetega seotud tööülesannete laadist, tootmisviisist ja täidetavatest ülesannetest, olema piisavad teadmised loomataudidest, sh inimestele edasikanduvatest taudidest, bioturvalisuse põhimõtetest, loomatervise, loomade heaolu ja inimeste tervise omavahelistest seostest, nende hoole all olevate loomaliikide kasvatamise headest tavadest ning ravimiresistentsusest, sealhulgas</p>
--	---	---

		<p>mikroobide resistentsusest, ja selle mõjust. Bioturvalisuse teemat ja loomataudidega seotud riske on palju käsitletud nii teadmussiirde programmide raames tehtud koolitustel, PTA ja REM-i kui ravimifirmade teabepäevadel. Seega, kõigil, kes on soovinud ennast kurssi viia, on see võimalus olnud ja on ka edaspidi. Asjaolu, et olemasolevat ohtu ja sellega kaasnevate kahjude suurust seni ehk piisavalt tõsiselt võetud ei ole, ei ole piisav põhjus, miks ettevõtjate ettevõtlusvabadust piirata ja majandustegevusele täiendav nõue kehtestada. Negatiivne mõju toidujulgeolekule võiks olla põhjendatud juhuks, miks Euroopa Liidu õiguses sätestatust kaugemale minna ja rangem nõue kehtestada. Samas seniste taudipuhangute uurimise tulemusena ei ole täheldatud seost loomataudi puhkemise ja ettevõttesse uute loomade sissetoomise vahel taudi puhkemisele eelnenud perioodil. Seetõttu ei saa öelda, et karantiinikohustuse kehtestamine oleks põhjendatud ka senisest suurema toidujulgeoleku saavutamiseks.</p> <p>Koalitsioonileppes 2024-2027⁶ on valitsus seadnud eesmärgi vähendada riiklikku reguleerimist ja halduskoormust, justitiis- ja digiminister saatis 7. augustil 2024. a bürokraatia vähendamise teemalise pöördumise kõigile ministriumidele ning mitmele põhiseaduslikule institutsioonile (algatus „Bürokraatiale vitsad peale“). Seega eespool kirjeldatud asjaoludel ei saa järeldada, et ettepanekus soovitud lausalise kohustuse panek ettevõtjatele tooks kohalikes tingimustes rohkem kasu loomataudi ennetamiseks, kui Euroopa Liidu õiguses sätestatuga piirdumine. Küll aga lisaks see haldus- ja töökoormust, sh bürokraatiat, nii loomapidajale kui ka PTA-le, mida ei saa aga pidada soovitavaks tulemuseks.</p>
	<p>3) Keelata võõrastel isikutel loata viibimine kinnisel farmi territooriumil</p> <p>Levivade loomataudide kontekstis tuleks keelata jõulisemalt kõrvaliste isikute loata viibimine kinnisel farmi territooriumil, et ennetada suu- ja sõrataudi, sigade Aafrika katku, lindude gripi ning teiste eriti ohtlike nakkushaiguste levikut. Inimene on sageli kõige suurem haigustekitajate levitaja, mistõttu on bioohutusnõuete range järgimine äärmiselt oluline. Oleme mh</p>	<p>Ei arvesta</p> <p>Nn farm (hoone, rajatis või kinnisasi, milles loomi peetakse) on reeglina eraomandis. Asjaõigusseaduse (edaspidi AÕS), mis jõustus 1. detsembril 1993. a, § 68 lõike 1 kohaselt on omand isiku täielik õiguslik võim asja üle, omanikul on õigus asja vallata, kasutada ja käsutada ning nõuda kõigilt teistelt isikutelt nende õiguste rikkumise vältimist ja rikkumise tagajärgede kõrvaldamist. Kui sellist kinnisasja või ka vaid sellel asuvat hoonet kasutatakse loomapidamiseks nt</p>

⁶ Koalitsioonilepe 2024-2027 | Eesti Vabariigi Valitsus

	<p>täheldanud, et kõrvalised isikud tihti ei taju endast tulenevat ohtu loomadele.</p> <p>Erinevate loomataudide ja viiruste levik põhjustab märkimisväärset majanduslikku kahju. Riigil tuleb sellisel juhul hüvitada loomade hukkamine, loomade utiliseerimine, loomade väärtus ning hoonete ja territooriumi desinfitseerimine. Loomakasvatajatele on see lisaks majanduslikule kahjule ka suur emotsionaalne löök. Eriti raskelt mõjutab taud loomakasvatajaid, kes kasvatavad oma karja ise ja kelle karjades on aastakümnete jooksul tehtud sihipärast ja teadlikku tõuaretust. Pärast taudi ei ole võimalik varasemat karja geneetikat taastada – uute loomade soetamisel tuleb leppida turul parasjagu saadaoleva geneetikaga, mis ei pruugi vastata varasemate loomade kvaliteedile ega aretuseesmärkidele. Seetõttu on loomataudide ennetamine ja kontroll eriti oluline kogu põllumajandussektori jätkusuutlikkuse ja toidujulgeoleku seisukohast.</p> <p>Veterinaarseaduse peatükk 5 reguleerib loomataudi ennetamise ja tõrje eeskirjad ning peatükk 7 sätestab vastutused seaduse eiramisel. EPKK teeb ettepaneku lisada § 60 uus lõige 3, mis keelab eriti ohtliku loomataudi või esilekerkiva loomataudi leviku tõkestamiseks võõrastel isikutel kinnisel farmi territooriumil viibimise ning sõnastada uues §-s 106¹ õigus võtta sellise teo tegemisel vastavad isikud vastutusele.</p>	<p>rendilepingu alusel, siis isik, kes valdab asja rendi-, üüri-, hoiu-, pandi- või muu sellelaolise suhte alusel, mis annab talle õiguse teise isiku asja ajutiselt vallata, on otsene valdaja (AÕS § 33 lg 2), kelle tegeliku võimu all asi on (AÕS § 33 lg 1). Valdus on tegelik võim asja üle (AÕS § 32).</p> <p>Valdus on seadusega kaitstud omavoli vastu (AÕS § 40 lg 1). Omavoli on valdaja nõusolekuta seadusvastaselt asja valduse rikkumine (AÕS § 40 lg 2). Valduse rikkumine on valdaja takistamine asja üle tegeliku võimu teostamisel, samuti asja äravõtmise katse või ähvardus, kui on alust karta selle täideviimist (AÕS § 40 lg 3), muu hulgas näiteks sisenemine hoonesse, rajatisse või kinnisasjale, milles loomi peetakse.</p> <p>Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 32 lõige 1 täpsustab eelnevat veelgi sõnaselgemalt: teise isiku omandis oleval maatükil võib viibida üksnes omaniku loal. Sama paragrahvi lõige 2 täpsustab, et luba viibida võõral maatükil, välja arvatud õuemaal, eeldatakse olevat, kui omanik ei ole maatükki piiranud või tähistanud viisil, millest ilmneb tahe piirata võõraste viibimist maatükil, või kui tahe piirata viibimist ei ilmne muudest asjaoludest. Varem oli analoogne säte AÕSs ja selle kohta on Riigikohus leidnud, et maaomanik võib põhimõtteliselt otsustada, kes ja mis tingimustel võivad tema maad kasutada⁷.</p> <p>Seega on ettepanekus soovitu õigusaktides (AÕS ja keskkonnaseadustiku üldosa seadus) juba kehtestatud.</p> <p>Loomade pidamiseks kasutatavat maatükki, nagu iga teist maatükki, mille puhul on tahe piirata võõraste viibimist maatükil, peab kõrvaliste isikute sisenemise vältimiseks piirama või tähistama. Loomapidaja puhul on see oma muu vara hulgas põhjendatud ka oma loomade tervise kaitse eesmärgiga, sest nagu eespool märgitud, eelkõige loomapidaja ise vastutab oma vara, sealhulgas oma loomade ja nende tervise eest neid piisavalt kaitstes ja seeläbi vältides negatiivset mõju oma majandustegevusega teenitavale tulule.</p> <p>Eelduslikult on iga mõistlikult käituv</p>
--	---	--

⁷ Kohtuasi [3-2-1-44-11](#), punkt 17, kättesaadav veebis: [3-2-1-44-11](#)

		<p>ettevõtja oma seaduses sätestatud õigusi kasutanud ja piiranud või tähistanud oma farmi territooriumi, et välistada kõrvaliste isikute pääsu sinna. Riik saab vajaduse korral ehk iga kord kui see on põhjendatud, kui isiku enda rakendatavad meetmed ei ole teatud asjaolude tõttu piisavad, rakendada lisameetmena viibimiskeeldu korrakaitseaduse § 44 alusel riikliku järelevalve meetme kohaldamise tagamiseks ja ülekaaluka avaliku huvi kaitseks. See võimaldab PTA-l olla kiire ja paindlik keelu rakendamiseks vajalikku ressursi optimaalselt jagada ning vältida liigset bürokraatiat. Viibimiskeeldu rikkuva isiku suhtes on Politsei- ja Piirivalveameti ametnikul õigus kasutada vahetut sundi nii kaua, kui see on eesmärgi saavutamiseks vältimatu. Seega, kuna kehtivates õigusaktides on juba sätestatud, et teise isiku omandis oleval maatükil, nagu ka tema loomade pidamiseks kasutatavas hoones, võib viibida üksnes omaniku loal, siis ei ole põhjendatud sama keelu kehtestamine veterinaarseaduses. Selle keelu rikkumise kohta on erialakirjanduses esitatud järgmine selgitus: „Kui isikul puudub õigus võõrast kinnisasja kasutada, on kinnisasja omanikul õigus kasutada (AÕS) §-st 41 tulenevat omaabi teostamise õigust, ületamata seejuures hädakaitse piire. Seega võib kinnisasja omanik omavoliliselt salaja või vägivallaga tema kinnisasjale tunginud võõra kinnisasjalt eemaldada ja kinnisasi oma võimu alla tagasi võtta (§ 41 lg 3). Lisaks sellele on kinnisasja omanikul põhimõtteliselt võimalik kasutada ka §-st 44 tulenevat valduse kaitse nõuet või §-st 89 tulenevat omandi kaitse nõuet, samuti VÕS (võlaõigusseadus) § 1043 jj alusel nõuda kahju hüvitamist ja VÕS § 1055 alusel ka edaspidistest rikkumistest hoidumist. Lisaks on selle keelu rikkumine karistatav KarS (karistusseadustik) § 266 alusel.“⁸</p>
--	--	---

⁸ P. Varul, I. Kull, V. Kõve, M. Käerdi, T. Puri. Asjaõigusseadus I. Kommenteeritud väljaanne. Kirjastus Juura 2014, lk558, sulgudes ja linkidena kirja koostaja täpsustused.